

Commissie Toekomst Wiskunde Onderwijs
Prof. dr. D. Siersma
p/a Mathematisch Instituut, Universiteit Utrecht
Postbus 80.010
3508 TA UTRECHT

Prinsessegracht 21
Postbus 123
2501 CC Den Haag
t (070) 312 21 21
f (070) 312 21 00
e-mail: zwan@vereniginghogescholen.nl

Doorkiesnummer
070 - 3122137
Datum
2 maart 2016
Ons kenmerk
16-4191.sect.
Onderwerp
Nadere vooropleidingseisen technisch hbo

Geachte heer Siersma,

Hartelijk dank voor uw brief van 29 oktober jl. waarin u aandacht vraagt voor uw standpunten over de keuzes die door de Vereniging Hogescholen zijn gemaakt met betrekking tot de vernieuwde nadere vooropleidingseisen voor de instroom van havoleerlingen in technische hbo-opleidingen.

Het is correct dat door de techniekbrede conversie die 1 september jl. is ingegaan voor een aantal opleidingen binnen de sector bètatechniek de nadere vooropleidingseisen minder beperkend zijn geworden als gevolg van het koppelen van de nadere vooropleidingseisen voor een stamopleiding aan de laagste eisen van de in de stam voorkomende voormalige hbo-opleiding. Dit is conform de Regeling Aanmelding en toelating hoger onderwijs. Het betreft slechts vier van de 36 bachelor-opleidingen: B Bouwkunde, B Technische Bedrijfskunde, B Industrieel Product ontwerpen en B Mens en Techniek. De landelijke opleidingsoverleggen voor de twee laatstgenoemde opleidingen hebben per omgaande aangegeven hun opleidingseisen terug te willen brengen naar het niveau van voor de conversie, waar gelet op de rechtszekerheid van de havo- en vwo-leerlingen helaas een vertraging van twee jaar in zit. Voor het overgrote deel van de opleidingen binnen de sector bètatechniek blijven de nadere vooropleidingseisen gehandhaafd, waar in veel gevallen impliciet of expliciet natuurkunde en een vorm van wiskunde deel van uit maken.

De Vereniging Hogescholen en in het bijzonder de sector bètatechniek neemt het issue van het dalende diplomarendement dat u aankaart zeer serieus. Ook de sector bètatechniek is zich bewust van de lage rendementscijfers: dat is een punt van zorg wat op vele tafels (o.a. Verenigingsagenda #hbo2025, Roadmap HTNO 2025 en binnen de techniek domeinen) aandacht heeft. Er is echter op dit moment onvoldoende bewijs dat het lage studiesucces samenhangt met de versoepeling van de nadere vooropleidingseisen. De analyse van Van Asselt waar u naar verwijst in uw brief laat inderdaad een dalende trend in het diplomarendement zien, maar deze bevat geen gefundeerde verklaring hiervoor; eerder een longlist van mogelijke verklarende factoren (waar ook de nadere vooropleidingseisen als verklarende factor geopperd wordt). Daarenboven is de techniekconversie pas een aantal maanden geleden ingegaan en kan dit effect praktisch gezien nog niet onderzocht worden. Wij gaan dan ook niet direct mee in uw redenering dat verlaging van de nadere vooropleidingseisen per definitie en bij voorbaat een slechte zaak is.

Juist door de verbreding van een aantal techniekopleidingen, zijn er ook brede opleidingen binnen de sector bètatechniek waar niet voor alle specialisaties deze ‘technische’ nadere vooropleidingseisen noodzakelijk zijn. Het is dan ook belangrijk om in de voorlichting naar studiekeziers toe en in het bijzonder tijdens de matchingsgesprekken, duidelijk aan te geven wat het karakter van de opleiding (en haar specialisaties) is en wat het vereiste én gewenste vakkenpakket hiervoor is en in hoeverre het vakkenpakket van de studiekezieser daar bij aansluit. Daarnaast is het belangrijk om te benadrukken dat elke opleiding de plicht voelt haar studenten naar de eindstreep te begeleiden en dat er succesvolle programma’s bestaan binnen hogescholen om de (basis)kennis van studenten bij te spijkeren.

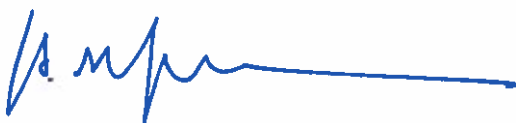
Aangezien de conversie nog maar net is ingegaan, zullen de bètatechniek-opleidingen met elkaar de komende jaren nauwgezet evalueren wat nu de uitvalspercentages zijn, gekoppeld aan de instroomprofielen en vakkenpakketten. Zoals u wellicht weet, is er op dit moment slechts een zeer beperkte analyse mogelijk van de relatie tussen vakkenpakketten en studiesucces: nationaal is alleen informatie beschikbaar over het profiel dat een student op de middelbare school heeft gehad versus uitval- en studiesucces-percentages. Er is landelijk geen informatie beschikbaar over het precieze keuzepakket (waar een belangrijk deel van de nadere vooropleidingseisen op inhaken) wat de student op de havo of vwo heeft gehad. De sector bètatechniek wil graag hier graag verandering in brengen. Binnen het sectoraal adviescollege htno, waarin ook de voorzitters van de techniek domeinen zitting hebben, is afgesproken om als startpunt voor een meer grondige analyse de uitval- en studiesuccescijfers van de opleidingen binnen de sector bètatechniek te verspreiden binnen de domeinen en de landelijke opleidingsoverleggen, waarbij aan deze laatste wordt gevraagd deze informatie aan te vullen met meer gedetailleerde informatie (over vakkenpakketten) die vaak op instellingsniveau wel beschikbaar is. Deze informatie kan helpen om meer inzicht te krijgen in studiesucces en de rol van de nadere vooropleidingseisen hierbinnen. Daarnaast kan ook binnen de landelijke opleidingsoverleggen geconcludeerd worden of de huidige nadere vooropleidingseisen passend zijn voor de opleiding en haar specialisaties. Daarbij zullen opleidingen eerlijk moeten zijn dat wanneer uit deze evaluaties blijkt dat studenten met bepaalde profielen bovengemiddeld uitvallen, dat dit consequenties zal moeten hebben voor inrichting van de nadere vooropleidingseisen voor betreffende opleiding.

Wij verwachten naar de zomer toe meer inzicht te hebben in de ‘precieze’ stand van zaken bij de verschillende opleidingen. Het sectoraal adviescollege htno gaat, op basis van deze inzichten, tegen die tijd graag met u in gesprek om dit onderwerp verder te bespreken.

Ik wil de Commissie Toekomst Wiskunde Onderwijs bij deze nogmaals bedanken voor haar brief.

Ik hoop u hiermee voldoende geïnformeerd te hebben.

Met vriendelijke groet,

mr. Thom de Graaf,
voorzitter